

Підсумки діяльності ломбардів за 9 місяців 2018 року

Станом на 30.09.2018 у Державному реєстрі фінансових установ налічувалося 373 ломбарди та 6 216 відокремлених підрозділів ломбардів.

За територіальною ознакою найбільша кількість ломбардів зареєстрована в таких областях:

- м. Києві та Київській області – 91 (24,4%);
- Дніпропетровській – 55 (14,7%);
- Донецькій – 41 (11,0%);
- Харківській – 30 (8,0%);
- Одеській – 22 (5,9%).

Аналіз діяльності ломбардів проведено на підставі поданих звітних даних за 9 місяців 2018 року. Результати діяльності ломбардів та динаміку основних показників їх діяльності наведено в табл. 1.

Таблиця 1

Динаміка основних показників діяльності ломбардів

Показники	9 місяців 2016	9 місяців 2017	9 місяців 2018	Темпи приросту			
				9 місяців 2017/ 9 місяців 2016		9 місяців 2018/ 9 місяців 2017	
				Абсолютний	%	Абсолютний	%
Кількість ломбардів (на кінець періоду)	467	427	373	-40,0	-8,6	-54	-12,6
Сума наданих фінансових кредитів під заставу (млн. грн.)	12 275,7	12 308,2	12 353,0	32,5	0,3	44,8	0,4
Кількість наданих фінансових кредитів під заставу, тис. шт.	8 865,3	9 108,7	8 966,3	243,4	2,7	-142,4	-1,6
Сума погашених фінансових кредитів (млн. грн.), у тому числі:	11 939,0	12 254,4	12 069,4	315,4	2,6	-185	-1,5
<i>погашено за рахунок майна, наданого в заставу</i>	1 361,5	1 639,4	1 192,9	277,9	20,4	-446,5	-27,2
Кількість договорів, погашених за рахунок майна, наданого в заставу, (тис. шт.)	878,9	1 098,6	849,1	219,7	25,0	-249,5	-22,7

Дані таблиці свідчать про незначне збільшення загальних обсягів кредитування на ринку ломбардних послуг за 9 місяців 2018 рік порівняно з минулим роком.

Середньозважена річна процентна ставка за фінансовими кредитами ломбардів за 9 місяців 2018 року становить 214,3 % (за 9 місяців 2017 року – 192,6%).

Важливим показником, який характеризує ринок послуг ломбардів, є показник їх фінансового стану (табл. 2).

Таблиця 2

Показники фінансового стану ломбардів

Показники	Станом на 30.09.2016	Станом на 30.09.2017	Станом на 30.09.2018	Темпи приросту 30.09.2018/ 30.09.2017	
	млн. грн.			Абсолютний	%
Дебіторська заборгованість, у тому числі:	2 627,6	2 763,6	3 191,5	427,9	15,5
за наданими фінансовими кредитами	1 614,0	1 578,1	1 849,6	271,5	17,2
за нарахованими відсотками за наданими фінансовими кредитами	57,6	57,2	96,3	39,1	68,4
Статутний капітал	1 173,8	1 294,0	1 482,7	188,7	14,6
Резервний капітал	43,7	51,9	65,8	13,9	26,8
Нерозподілений прибуток	461,7	481,0	626,0	145,0	30,1
Власний капітал, усього	1 405,5	1 590,5	1 897,0	306,5	19,3
Залучені кошти на платній та безоплатній основі	182,0	170,0	164,9	-5,1	-3,0
Активи по балансу	3 234,6	3 493,9	4 054,1	560,2	16,0

Як свідчать дані таблиці, показники, що характеризують фінансовий стан ломбардів, зростають.

Так, обсяг активів ломбардів збільшився на 16,0% (560,2 млн. грн.) порівняно з аналогічним періодом минулого року та станом на 30.09.2018 становить 4 054,1 млн. грн.

Власний капітал всіх ломбардів становить 1 897,0 млн. грн., що на 19,3% (306,5 млн. грн.) більше ніж станом на 30.09.2017.

Станом на 30.09.2018 нерозподілений прибуток становить 626,0 млн. грн., порівняно з відповідним періодом 2017 року збільшився на 30,1% (145,0 млн. грн.).

Обсяг дебіторської заборгованості станом на 30.09.2018 зріс на 15,5% (до 3 191,5 млн. грн.) порівняно з відповідною датою попереднього року.

Станом на 30.09.2018 статутний та резервний капітали зросли на 14,6% та 26,8% відповідно порівняно з станом на 30.09.2017.

Структура наданих ломбардами кредитів за видами застави представлена в таблиці 3.

Обсяг наданих фінансових кредитів за видами застави

Види застави	Обсяг наданих фінансових кредитів, млн. грн.			Структура наданих фінансових кредитів, %			Темпи приросту			
	30.09.2016	30.09.2017	30.09.2018	30.09.2016	30.09.2017	30.09.2018	30.09.2017/30.09.2016		30.09.2018/30.09.2017	
							млн. грн.	%	млн. грн.	%
виробів із дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння	10 084,5	9 667,4	9 370,7	82,1	78,5	75,9	-417,1	-4,1	-296,7	-3,1
побутової техніки	2 156,5	2 593,9	2 920,3	17,6	21,1	23,6	437,4	20,3	326,4	12,6
автомобілів	6,6	5,5	10,0	0,1	0,0	0,1	-1,1	-16,7	4,5	81,8
нерухомості	6,4	2,2	1,7	0,05	0,02	0,01	-4,2	-65,6	-0,5	-22,7
іншого майна	21,8	39,2	50,3	0,2	0,3	0,4	17,4	79,8	11,1	28,3
Всього	12 275,8	12 308,2	12 353,0	100,0	100,0	100,0	32,4	0,3	44,8	0,4

За 9 місяців 2018 року при загальному збільшенні обсягів кредитування (0,4%) дещо змінилась питома вага фінансових кредитів, виданих під заставу виробів з дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння (з 78,5% до 75,9%), побутової техніки (з 21,1% до 23,6%).

Структура наданих кредитів за видами застави зображена на рис. 1.

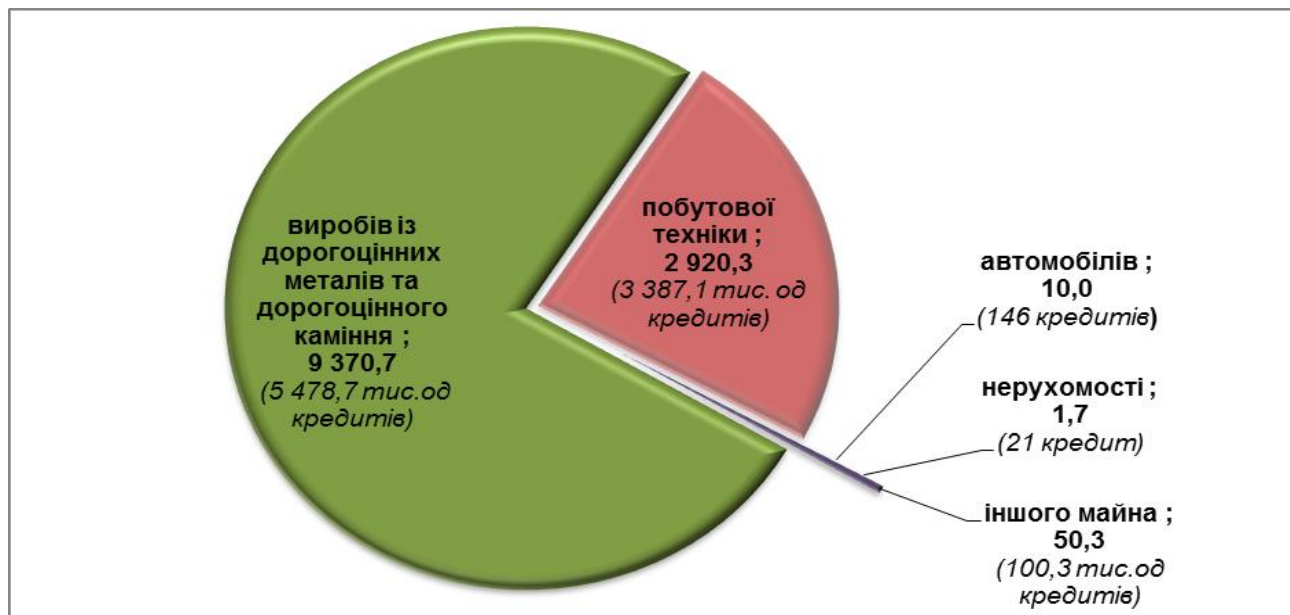

Рис. 1. Структура фінансових кредитів під заставу станом на 30.09.2018

Ломбарди обирають для застави найбільш ліквідне майно. В обсязі наданих фінансових кредитів за видами застави найбільшу питому вагу займають фінансові кредити під заставу виробів із дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння – 75,9% (9 370,7 млн. грн.). Порівняно з 30.09.2017 даний показник зменшився на 3,1 % від загального обсягу виданих кредитів.

Фінансові кредити видані під заставу побутової техніки за 9 місяців 2018 року збільшились на 12,6% (326,4 млн. грн.) порівняно з відповідною датою 2017 року. Обсяг фінансових кредитів під заставу автомобілів збільшився на 81,8% (4,5 млн. грн.), а обсяг фінансових кредитів під заставу нерухомості продемонстрував зменшення на 22,7 % (0,5 млн. грн.).

Динаміку обсягів виданих кредитів та середнього розміру кредиту за 9 місяців 2016 – 9 місяців 2018 рр. зображено на рис. 2.

Рис. 2. Динаміка обсягів наданих фінансових кредитів та середнього розміру кредиту

Ломбарди орієнтовані на видачу дрібних та короткострокових кредитів. Ломбарди надають фінансові кредити під заставу, середній розмір яких за 9 місяців 2018 року становить 1 377,7 грн.

Таблиця 4

**Групування частки перших ломбардів (ТОР)
за обсягом наданих фінансових кредитів та їх активів станом на 30.09.2018**

	Сума наданих фінансових кредитів під заставу		Активи за балансом	
	млн. грн.	частка, %	млн. грн.	частка, %
ТОР 3	3 466,2	28,1	834,5	20,6
ТОР 5	5 154,8	41,7	1 170,9	28,9
ТОР 10	7 586,0	61,4	1 907,1	47,0
ТОР 50	10 850,2	87,8	3 055,4	75,4
ТОР 100	11 811,0	95,6	3 507,2	86,5
Всього по ринку	12 353,0	100,0	4 054,1	100,0

Як свідчать дані таблиці 4 на 100 ломбардів, перших за обсягом наданих фінансових кредитів (ТОР 100), припадає 95,6 % від загального обсягу кредитів та 86,5 % від загальних активів. При цьому, на частку 3 ломбардів, перших за

обсягом наданих кредитів, припадає 28,1% від загального обсягу наданих кредитів і 20,6% всіх активів ломбардів.

Розподіл джерел залучення ломбардами коштів на платній та безоплатній основі наведений у таблиці 5.

Таблиця 5

Інформація про джерела залучення коштів ломбардами

Показники	Станом на 30.09.2016		Станом на 30.09.2017		Станом на 30.09.2018	
	млн. грн.	млн. грн.	млн. грн.	частка, %	млн. грн.	частка, %
Залучені кошти на платній та безоплатній основі, у тому числі:	182,0	100,0	170,0	100,0	164,9	<i>100,0</i>
від банків	70,2	38,6	59,4	34,9	43,9	<i>26,7</i>
від юридичних осіб (крім банків)	97,5	53,6	94,1	55,4	111,8	<i>67,8</i>
від фізичних осіб	14,2	7,8	16,5	9,7	9,1	<i>5,5</i>

Дані таблиці 5 свідчать про зменшення загальних обсягів залучених коштів на 3,0% (на 5,1 млн. грн.) порівняно з відповідним періодом минулого року (до 164,9 млн. грн.).

У господарській діяльності ломбардів зменшується питома вага залучених кредитів від банків на 8,2 в.п. (до 43,9 млн. грн.). Обсяг залучених коштів від юридичних осіб (крім банків) порівняно з відповідним періодом минулого року збільшився на 12,4 в.п. (до 111,8 млн. грн.). Питома вага залучених коштів від фізичних осіб зменшилася на 4,2 в.п. (до 9,1 млн. грн.).